

Posiedzenie

Oddziaływanie i wpływ przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, związanych z chowem i hodowlą zwierząt – podsumowanie prac Grupy ds. Ocen oddziaływania na Środowisko

Grupa robocza do Spraw Ocen oddziaływania na środowisko
Warszawa, 8 listopada 2017 r.

Grupa Robocza ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko, działająca w ramach krajowej sieci organów środowiskowych i instytucji zarządzających funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju”, przeprowadziła cykl spotkań poświęconych tematyce przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko z grupy *chów lub hodowla zwierząt*, wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 71). Spotkanie odbyły się

- 3-4 października 2016 roku w Toruniu
- 20-21 czerwca 2017 roku w Warszawie

PARTNERSTWO
ŚRODOWISKO DLA ROZWOJU

3-4 października 2016 r. Toruń

- przedstawiciele regionalnych dyrekcji ochrony środowiska - wymiana doświadczeń w zakresie prowadzonych postępowań w sprawie opiniowania i uzgodnienia przedsięwzięć. Jakość składanej dokumentacji, identyfikacja najczęstszych problemów, omówienie istniejących uregulowań prawnych.

20-21 czerwca 2017 r. Warszawa

- przedstawiciel Ministerstwa Środowiska (*BAT + Kodeks zapachowy*)
- przedstawiciele Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu i Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie (*przestrzeganie pozwoleń środowiskowych*),
- przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Siedlcach (*wpływ na zdrowie ludzi*),
- przedstawiciel Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie (*azot ze źródeł rolniczych, wpływ nawożenia na jednolite części wód*)
- przedstawiciel Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Łodzi (*nawożenie nawozami naturalnymi*).

PODSUMOWANIE

Najczęstsze problemy związane z przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko i dotyczącymi chowu i hodowli zwierząt to:

- brak uregulowań prawnych wskazujących minimalną odległość jaką należy zachować od budynków mieszkalnych (w zależności np. od wielkości obsady fermy) oraz brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które wskazywałyby tereny (akceptowalne społecznie) pod lokalizację ferm hodowlanych. Obecnie inwestycje te lokalizowane są w zbyt bliskiej odległości od budynków mieszkalnych (zdarza się, że w odległości poniżej 100 m), co prowadzi do konfliktów społecznych
(wyznaczanie lokalizacji poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego)
- brak norm odorowych – we wszystkich protestach podnoszony jest problem uciążliwości zapachowej i pogorszenie warunków życia - prace w MŚ

- problemy związane z dzieleniem przedsięwzięć, poprzez występowanie z wnioskami o wydanie decyzji braci, sióstr, matek, szwagrów, itd. Celem takiego działania jest omijanie konieczności uzyskania decyzji środowiskowej, a w przypadku dużych inwestycji - pozwolenia zintegrowanego. Omijana jest również konieczność wykazania się odpowiednim areałem gruntów do zagospodarowania nawozów.

Rozwiązaniem problemu może być wprowadzenie przepisu obligującego do sumowania obsady nowego przedsięwzięcia z zakresu chowu i hodowli zwierząt z obsadą innych planowanych lub zrealizowanych przedsięwzięć zlokalizowanych w ustalonej odległości, bez względu na własność inwestycji itp., celem ustalenia potrzeby uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

- brak możliwości zobligowania inwestorów do uwzględnienia oddziaływań skumulowanych z fermami, które już istnieją w sąsiedztwie, w szczególności jeśli chodzi o obliczenia rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń w powietrzu. Obecnie inwestycje tego samego rodzaju, ale realizowane przez różne podmioty, traktowane są jako oddzielne przedsięwzięcia i oceniane są niezależnie od siebie. Inwestorzy wykazują, że każde przedsięwzięcie z osobna spełnia obecnie obowiązujące przepisy prawa (normy dotyczące zanieczyszczeń w powietrzu są dotrzymane na terenie, do którego inwestor posiada tytuł prawny). Należy tu także nadmienić, że autorzy raportów o oś często wskazują, że istniejące fermy nie chcą i nie mają takiego obowiązku, aby podawać informacje na temat prowadzonych hodowli, co również uniemożliwia dokonanie oceny skumulowanej;

Art. 66 ust.1 pkt 3b ustawy o oś (Dz.U. z 2016 poz. 353 ze zm.) – Raport o oś powinien zawierać

„informacje na temat powiązań z innymi przedsięwzięciami, w szczególności kumulowania się oddziaływań przedsięwzięć realizowanych, zrealizowanych lub planowanych, dla których wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, znajdujących się na terenie, na którym planuje się realizację przedsięwzięcia, oraz w obszarze oddziaływania przedsięwzięcia lub których oddziaływania mieszczą się w obszarze oddziaływania planowanego przedsięwzięcia - w zakresie, w jakim ich oddziaływania mogą prowadzić do skumulowania oddziaływań z planowanym przedsięwzięciem”

PARTNERSTWO
ŚRODOWISKO DLA ROZWOJU

- brak skutecznych mechanizmów kontroli podmiotów stosujących nawozy naturalne – Inwestorzy, którzy nie posiadają odpowiedniego arealów deklarują, że nawozy przekazywane będą do wykorzystania okolicznym rolnikom. W związku z dużą liczbą inwestycji i wielkością obsady zwierząt zachodzi obawa, że deklarowane dawki nie są dotrzymywane (170 kg azotu/ha), a poszczególni rolnicy podpisują umowy na wyrost z kilkoma hodowcami. W praktyce nie wiadomo dokąd trafia nawóz. Ponadto obowiązek planów nawożenia mają tylko inwestycje podlegające pod pozwolenie zintegrowane. Wydaje się, że warto byłoby takie plany sporządzać również dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, tj. o obsadzie zwierząt powyżej 210 DJP;
- brak uregulowań prawnych dotyczących obowiązku magazynowania obornika na płytach obornikowych w przypadku „mniejszych” instalacji (czyli innych niż wymagające pozwolenia zintegrowanego). Ustawa o nawozach i nawożeniu wskazuje, że wyłącznie podmioty, które prowadzą chów lub hodowlę drobiu powyżej 40 000 stanowisk lub chów lub hodowlę świń powyżej 2 000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior, tj. podmioty, które prowadzą hodowlę drobiu lub świń podlegającą pod pozwolenie zintegrowane, mają obowiązek przechowywania nawozów naturalnych, innych niż gnojówka i gnojowica, na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu. Tutaj należy również podkreślić, że w ustawie tej zostało pominięte bydło i inne zwierzęta gospodarskie (które też są powodem protestów społecznych w zależności od skali przedsięwzięcia);

Prawo wodne

PARTNERSTWO
ŚRODOWISKO DLA ROZWOJU

Ustawa Prawo wodne z 20 lipca 2017 (Dz.U.2017 poz.1566)

art. 104

ust. 1

W celu zmniejszenia zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobiegania dalszemu zanieczyszczeniu opracowuje się i wdraża na obszarze całego państwa **program działań**

ust.2 **Program działań zawiera :**

- 1) określone z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik środki oraz sposoby postępowania w zakresie praktyki rolniczej, w szczególności związanej z procesami nawożenia, gospodarki nawozami w gospodarstwach rolnych, służące celom, o których mowa w ust. 1 obejmujące:

między innymi

- sposoby, warunki i terminy nawożenia
- warunki przechowywania odchodów zwierzęcych w tym powierzchni i pojemności urządzeń do ich przechowywania,
- planowanie prawidłowego nawożenia azotem poszczególnych roślin,
- określenie listy upraw intensywnych,
- określenie współczynników przeliczeniowych sztuk rzeczywistych zwierząt gospodarskich na duże jednostki przeliczeniowe,

Ustawa Prawo wodne cd.

- określenie sposobu obliczania minimalnej wielkości miejsc do przechowywania odchodów zwierzęcych,
- określenie średnich rocznych wielkości produkcji odchodów zwierzęcych i koncentracji zawartego w nich azotu w zależności od gatunku zwierzęcia gospodarskiego, jego wieku i wydajności oraz systemu utrzymania,
- określenie sposobu ustalania wielkości rocznej dawki odchodów zwierzęcych wykorzystywanych rolniczo zawierającej nie więcej niż 170 kg azotu w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych...

ust.3

Środki oraz sposoby postępowania, o których mowa w ust. 2, różnicuje się w zależności od:

- 1) **liczby utrzymywanych zwierząt gospodarskich;**
- 2) wielkości użytków rolnych, na których jest prowadzona produkcja rolna;
- 3) intensywności prowadzonej produkcji rolnej;
- 4) części obszaru kraju z uwzględnieniem:
 - a) warunków glebowych,
 - b) warunków klimatycznych,
 - c) warunków wodnych i środowiska,
 - d) ukształtowania terenu,
 - e) zagospodarowania gruntów oraz praktyki rolniczej, w tym systemu płodozmianu.

Ustawa Prawo wodne cd.

Art. 108. [Kontrola stosowania programu działań]

1. Właściwy organ Inspekcji Ochrony Środowiska dokonuje kontroli stosowania programu działań przez podmioty prowadzące produkcję rolną oraz działalność, o których mowa w art. 102 ust. 1, obowiązane do jego stosowania.

- Jako, że w procesie chowu i hodowli zwierząt powstaje nawóz naturalny, którego wykorzystanie powoduje wprowadzanie do ziemi substancji azotowych wskazane byłoby, aby realizacja tych przedsięwzięć podlegała uzgodnieniu przez wyspecjalizowany organ, tj. właściwy regionalny zarząd gospodarki wodnej

Ustawa Prawo wodne (Dz.U.2017 poz.1566 z 20 lipca 2017)

Art. 509 Zmiany w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405).

Art. 64, 70 i 77 ww. ustawy wymienia „nowy” organ opiniujący i uzgadniający planowane przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko tj.

organ właściwy do wydania oceny wodnoprawnej

Grupa uznała, że niezbędnym jest przeanalizowanie istniejących opracowań w zakresie wskaźników emisji zanieczyszczeń do powietrza z chowu i hodowli poszczególnych grup zwierząt (kury, indyki, świnie, bydło itd.), wykorzystywanych w raportach ooś do wyliczeń emisji zanieczyszczeń. W tym celu niezbędne jest wyszukanie ekspertów, którzy podejmą się powyższego oraz zaproponują najbardziej właściwe, ale jednakowe dla wszystkich, wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla poszczególnych grup zwierząt przy zastosowaniu określonej technologii chowu. Pomogłoby to stworzyć poradnik dla inwestorów, rekomendowany do wykorzystania przy opracowywaniu raportów oddziaływania na środowisko.

Po dyskusji uznano, że Poradnik nie wnosiłby nic nowego w merytorycznym zakresie, byłby powieleniem informacji dostępnych w odrębnych opracowaniach. Każda sprawa pozostaje więc do indywidualnej oceny przez organy uzgadniające i opiniujące, w tym weryfikacji w zakresie przyjętych wskaźników - tak jak ma to miejsce obecnie.

Dziękuję za uwagę